

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Aldus vastgesteld in de vergadering van het College d.d. 20-05-2025.

De burgemeester,
Mirjam van 't Veld

de griffier,
Josine Spier

Afbeelding 1

Collectie: Groninger Archieven

Uitgever: B. Jacobs

Beschrijving: Met een gedeelte van het Stadhuis, de Martinitoren , tram en tramhokje

Datum: 1910-1915

Identificatienummer: NL-GnGRA_1173_66_108

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-1
Hotspot	De impact van aardbevingsproblematiek op de samenleving
Datering	Doorlopend
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☒ Debat over functioneren gemeente ☒ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	'De belangen van Groningers zijn structureel genegeerd'. Zo luidde de belangrijkste conclusie van het rapport 'Groningers boven gas' van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen in 2023. Het rapport stelde dat Nederland een ereschuld heeft aan Groningen, welke erkend en ingelost moest worden.

	De gemeente onderschreef, samen met de andere Groningse gemeentes, waterschappen en de provincie de conclusies van het rapport en riep in een gezamenlijke reactie op tot het erkennen en inlossen van de ereschuld aan Groningers. Dit resulteerde in Nij Begun, een pakket met maatregelen die inwoners van Groningen een mooie, leefbare, veilige en betere toekomst moet bieden. Terwijl de parlementaire enquêtecommissie het onderzoek uitvoerde werd in Groningen in 2022 een fakkeltocht georganiseerd. Ruim tienduizend mensen liepen mee, waaronder toenmalig burgemeester Koen Schuiling. Aanleiding was de beslissing van toenmalige minister Stef Blok om de gaswinning in Groningen te verdubbelen en de lange rijen (voor gemeentehuizen en online) die ontstonden na het openstellen van een subsidieaanvraag van tienduizend euro per huishouden. De pot van 220 miljoen euro was eerder leeg dan verwacht en mensen bleven met lege handen achter.
Rol Gemeente Groningen	Nadat de parlementaire enquêtecommissie het onderzoeksrapport publiceerde sloot de gemeente Groningen zich aan bij de gezamenlijke reactie van verschillende Groningse overheden tot het erkennen en inlossen van de ereschuld.
Waarom intensiverde de interactie?	Na de beslissing om de gaswinning te verdubbelen in 2022 en het openstellen van de subsidieaanvraag die leidde tot lange rijen en teleurstelling kwamen inwoners en politici samen in actie.
Mogelijke andere betrokken partijen	- Groninger gasberaad - Groninger Bodem Beweging - Stichting Recht voor Groningen - (oud) nachtburgemeester Chris Garrit - Sandra Beckerman (SP-Tweede Kamerlid)

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-2
Hotspot	Studenten stappen naar de rechter om uitsluiting van energietoeslag aan te vechten
Datering	2022-2023
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☒ Debat over functioneren gemeente ☐ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	Door stijgende energieprijzen stelde het kabinet in 2022 energietoeslag beschikbaar voor huishoudens met een laag inkomen, maar adviseerde om studenten uit te sluiten van de regeling omdat ze te divers wonen. Omdat het Rijk geen geld beschikbaar stelde voor de toeslag voor studenten, volgde de gemeente Groningen het advies om ze als groep uit te sluiten. Studenten protesteerde op de Grote Markt tegen het besluit. Verschillende bezwaarprocedures van studenten en rechtszaken van (studenten)vakbonden volgden. Uiteindelijk oordeelde de rechtbank Noord-Nederland dat Groningse studenten niet als groep uitgesloten mochten worden. Van ongeveer 250 studenten die nog in een lopende bezwaar- en beroepsprocedure zaten werd opnieuw bekeken of ze recht hadden op de energietoeslag.
Rol Gemeente Groningen	De gemeente was verantwoordelijk voor de uitvoer van de regeling en volgde het advies op van het Rijk om studenten uit te sluiten van de regeling. Wethouder Eelco Eikenaar stelde dat de gemeente de kosten voor het uitkeren van de energietoeslag aan studenten niet kon dragen.
Waarom intensiverde de interactie?	Wethouder Eelco Eikenaar bleef na de protesten bij het standpunt om studenten uit te sluiten, waarop FNV Young & United en de Landelijke Studenten Vakbond naar de rechter stapten om de gemeente alsnog te dwingen energietoeslag aan studenten uit te keren.
Mogelijke andere betrokken partijen	• Groninger Studentenbond; • FNV Young&United; • Landelijke Studenten Vakbond.

Afbeelding 2
Collectie: Groninger Archieven
Vervaardiger: Persfotobureau D. van der Veen
Beschrijving: Studenten slaan een tentenkamp op voor het stadhuis als protest tegen kamernood
Datum: 1977-08-26
Identificatienummer: NL-GnGRA_2437_5276

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-3
Hotspot	Een verzoek om het verruimen van de geluidsnorm voor het concert van Rammstein in het Stadspark leidde tot protesten van omwonenden.
Datering	2023
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☒ Debat over functioneren gemeente ☐ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	In 2022 kondigde de Duitse metalband Rammstein aan dat ze twee concerten zouden geven in het Stadspark van Groningen. Beide concerten waren binnen een paar uur uitverkocht. Begin juni 2023, een maand voor de concerten, kwam een verzoek binnen van organisator Greenhouse Talent om de geluidsnormen te verruimen van 100 db naar 103 db. Dat leek een klein verschil, maar in de werkelijkheid was dat bijna twee keer zo hard. De gemeente verleende toch de ontheffing, wat direct tot protesten leidde. Via de rechter probeerde Stichting Natuurbeschermingswacht om de concerten te verbieden vanwege de gevolgen voor de natuur en mogelijke gehoorschade voor bezoekers. De rechter ging hier echter niet in mee en wees enkele uren voor het concert alle bezwaren af. Beide concerten konden doorgaan.
Rol Gemeente Groningen	De gemeente Groningen verleende de ontheffing van de geluidsnormen. Daarnaast wilde de gemeente het Stadspark aantrekkelijker maken voor grote evenementen en internationale artiesten.
Waarom intensiveerde de interactie?	Het verlenen van de ontheffing tot het verruimen van de geluidsnormen leidde tot protesten van omwonenden en een rechtszaak waarvan op de dag van het eerste concert uitspraak werd gedaan.

Mogelijke andere betrokken partijen	- Stichting Natuurbeschermingswacht - Vereniging Stadspark Natuurlijk
-------------------------------------	--

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-4
Hotspot	Onderzoek naar slavernijverleden Groningen
Datering	2022-2024
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☒ Debat over functioneren gemeente ☒ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	In 2022 gaf de gemeente opdracht aan de RUG en het Groninger Museum om onderzoek te doen naar de rol en betrokkenheid van het toenmalige stadsbestuur bij de VOC en de WIC.¹ Naar aanleiding van het rapport bood de gemeente in 2024 haar excuus aan namens het stadsbestuur aan de nazaten van tot slaaf gemaakte inwoners. Daarnaast werd een burgerinitiatief ingediend voor de oprichting van een slavernijmonument. De gemeente ondersteunde dit initiatief en gaf eerst Kunstpunt Groningen, en vervolgens extern onderzoeker Peggy Wijntuin opdracht om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een monument. Hoewel beide onderzoeken tot de conclusie kwamen om één monument te maken om het slavernijverleden te herdenken, wilden nazaten van de Aziatische en trans-Atlantische slavenhandel geen monument delen. De gemeente besloot daarom om twee monumenten op te richten.
Rol Gemeente Groningen	De gemeente gaf opdracht om het slavernijverleden van het toenmalige stadsbestuur te onderzoeken. Daarnaast gaf de gemeente opdracht om de mogelijkheden voor een monument te onderzoeken en besloot uiteindelijk om twee verschillende monumenten op te richten.
Waarom intensiverde de interactie?	Het advies voor een gezamenlijk monument bleek vooral onder de nazaten van de trans-Atlantische slavenhandel weinig draagvlak te hebben. Er volgde een felle discussie, waarop de gemeente besloot twee monumenten te plaatsen.
Mogelijke andere betrokken partijen	- Kunstpunt Groningen - Groninger Museum - Rijksuniversiteit Groningen - Museum aan de A - Bitterzoet erfgoed - Peggy Wijntuin (extern onderzoeker monument)

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-5
Hotspot	Het voornemen om het kindhartcentrum in Groningen te sluiten leidt tot breed protest
Datering	2021-2023
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☐ Debat over functioneren gemeente ☒ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	In 2021 kondigde toenmalig minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid aan dat het kindhartcentrum in het UMCG moest sluiten. Om de kwaliteit van de

1) De VOC staat voor Verenigde Oost-Indische Compagnie, die verantwoordelijk was voor de Aziatische slavenhandel. De WIC staat voor de West Indische Compagnie, zij waren verantwoordelijk voor de trans-Atlantische slavenhandel.

	zorg te waarborgen was het noodzakelijk om de specialistische zorg te concentreren in twee centra. Hiervoor werden Rotterdam en Utrecht gekozen. De aankondiging leidde tot verschillende acties. Zo werd een petitie voor behoud van het kinderhartcentrum ruim 260.000 keer ondertekend, werd er een expositie geopend op de Nieuwe Markt met portretten van kinderen en volwassenen met aangeboren hartafwijkingen en kleurden verschillende gebouwen (waaronder het Stadhuis) in Groningen rood. De opvolger van minister Hugo de Jonge, minister Ernst Kuipers, gaf de Nederlandse Zorgautoriteit opdracht om onderzoek te doen naar de gevolgen van de concentratie van de kinderhartcentra. Het rapport was kritisch over de voorgenomen sluiting, waarop minister Kuipers besloot het kinderhartcentrum in Groningen open te houden.
Rol Gemeente Groningen	De gemeenteraad sprak zich unaniem uit tegen sluiting van het kinderhartcentrum en stuurde net als alle andere gemeentes en provincies in het noorden een brandbrief naar minister Kuipers.
Waarom intensiverde de interactie?	Het besluit viel op het moment dat er in Groningen toenemende onvrede was over de manier waarop in Den Haag besluiten werden genomen over de regio. Kort daarvoor was besloten om de gaswinning te verdubbelen en verliep de aanvraag voor een subsidieregeling voor inwoners van het aardbevingsgebied chaotisch. Het wegvallen van specialistische zorg voor de regio werd als een nieuwe tegenslag voor Groningen ervaren.
Mogelijke andere betrokken partijen	- Kinderombudsvrouw - Nederlandse Zorgautoriteit

Afbeelding 3

Collectie: Groninger Archieven

Vervaardiger: Kramer, P.B.

Beschrijving: R.K. Ziekenhuis, Kinderafdeling, Groningen

Datum: 1930-1940

Identificatienummer: NL-GnGRA_1986_26770

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-6
Hotspot	Opvang Oekraïense vluchtelingen
Datering	2022-heden
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☐ Debat over functioneren gemeente ☒ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	Op 24 februari 2022 viel het Russische leger Oekraïne binnen, met miljoenen vluchtelingen tot gevolg. Ongeveer 120.000 Oekraïners kwamen in Nederland terecht, waaronder in Groningen. De gemeenteraad riep het stadsbestuur op om vluchtelingen met open armen te ontvangen. In de eerste weken na de inval werden verschillende (tijdelijke) opvanglocaties beschikbaar gesteld. De opvanglocaties bevonden zich in de eerste plaats in Haren (Nescio Hotel), Selwerd (studentenflat Cornus) en het Eemskanaal (slaapschepen). Later werden onder andere het oude Formule 1 hotel en Camping de Fruitberg in Onnen hieraan toegevoegd. Ook inwoners toonden zich bereid om vluchtelingen op te vangen. Verschillende initiatieven voor gastgezinnen werden in de maanden na de inval opgestart, zoals 'Thuis in Oekraïne' waar inwoners een thuis konden bieden aan vluchtelingen. De coördinatie van particuliere opvang werd later overgenomen door Takecarebnb, die vluchtelingen met gastgezinnen met elkaar in contact bracht en brengt voor tijdelijk onderdak
Rol Gemeente Groningen	De gemeente coördineerde de opvang van Oekraïense vluchtelingen en stelde opvanglocaties beschikbaar. Daarnaast faciliteerden zij de opvang door particulieren.
Waarom intensiverde de interactie?	De Russische inval in Oekraïne veroorzaakte de vluchtelingenstroom en de noodzaak tot opvangplaatsen.
Mogelijke andere betrokken partijen	- Veiligheidsregio Groningen - RefugeeHome (tot eind 2023) - Takecarebnb - Thuis voor Oekraïne

Hotspots van de gemeente Groningen 2021-2023

Uniek nummer	2024-7
Hotspot	Inwoners van Groningen komen in actie tegen de dreigende uitzetting van een Armeens gezin
Datering	2021
Criteria	☒ Maatschappelijke beroering/ media aandacht ☒ Tegenstellingen tussen burgers/ emoties ☐ Debat over functioneren gemeente ☒ Positie decentraal openbaar bestuur
Nadere omschrijving	Het gezin van de in Groningen geboren Davit en Nune dreigde teruggestuurd te worden naar Armenië, het land dat hun ouders voor hun geboorte ontvluchtten. Hoewel de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) wist dat het gezin in Groningen woonde, stelden zij dat de woon- en verblijfplaats te lang onduidelijk was geweest. Hierdoor vielen de kinderen niet onder het kinderpardon. Toen bleek dat het adres van het gezin wel in het dossier zat, moest de IND erkennen dat er een fout gemaakt was. Kort daarna hoorde het gezin dat ze definitief in Nederland mochten blijven.
Rol Gemeente Groningen	Toenmalige burgemeester Koen Schuiling vroeg aandacht voor de zaak bij het Ministerie van Justitie en sprak zich op verschillende momenten uit tegen de uitzetting.
Waarom intensiverde de interactie?	Na het besluit tot uitzetting van de IND startten inwoners een petitie, die meer dan 40.000 keer ondertekend werd. Vrienden en familie deden een sit-in op het kantoor van de IND in Den Haag en bij een protest op de Grote

	Markt in Groningen kwamen tussen de 400 en 500 mensen hun steun betuigen aan het gezin.
Mogelijke andere betrokken partijen	- Stichting Inlia - IND